

[Paul Holt.]

Hær betragtes som Landsforræderi — det var fremdeles overladt til den enkeltes Forstand og Samvittighed at finde ud af, hvorledes han skulde forholde sig. Udtalelser fra toneangivende politisk Side efter den 29. August 1943 taler ogsaa stærkt imod at sætte denne Dato som Skel mellem en gammel og helt ny Politik. Man kan i den Forbindelse henvisne til det ærede Medlem Hr. Alsing Andersens famøse Skrivelse af 2. September 1943. Den indeholdt saa sandelig ikke nogen Krigserklæring til Tyskerne, men derimod et voldsomt Angreb paa Modstandsbevægelsen. Man kan heller ikke komme udenom, at Partiformændenes Erklæring af den 6. Januar 1944 i Forbindelse med Kaj Munks Drab i den givne Situation maatte virke som et Træk imod den danske Frihedsbevægelse, naar denne Erklæring fordømmer „den Attentatvirksomhed, som har udviklet sig, og hvorigennem man paa Grund af modsat Indstilling og Anskuelser stræber hverandre efter Livet“. Tyskerne kunde kun være tilfredse med saadanne Erklæringer, der maatte virke som en Haandsrækning mod den danske Frihedsbevægelses Bestræbelser for at føre Kampen mod Tyskerne saa effektivt som muligt med de til Raadighed værende Kræfter, saa vel af aandelig som materiel Karakter.

Naar Regeringen forsvandt den 29. August, skete det ikke som Følge af en bevidst dansk Regeringspolitik, men fordi Modstandsbevægelsen havde vokset sig saa stærk i Folket, at Regeringen havde mistet sin Myndighed. Det blev efterhaanden temmelig ligegyldigt, hvad denne Regering sagde og gjorde.

Valget i Marts 1943 havde tilsyneladende givet Regeringen en vældig Styrke, Folket havde godkendt Scavenius' og hans Medarbejderes Politik, og dog blev denne Regerings Myndighed svagere og svagere. For Modstandsbevægelsen var den 29. August en betydelig Lettelse, fordi en af de store Hindringer for en samlet Frihedskamp derved forsvandt, og Politiets Holdning blev fra da af en ganske anden, idet Politiet ikke længere samarbejdede med Tyskerne i Bekæmpelsen af Frihedsbevægelsen.

Lige siden den 9. April 1940 havde den danske Suverænitæt været i stadig Aftagen og samtidig hermed Modstandsbevægelsen i stadig Stigen. Der er ingen enkelt Dato, der danner et skarpt Skel; men der er mange Datoer, som er Stadier paa denne det danske Livs Vej, og blandt disse Datoer indtager 29. August 1943 naturligvis en

fremtrædende Plads, men heller ikke mere end det.

De hidtil anvendte Kategorier vedrørende Krig og Fred i Forhold til hinanden slaar ikke til over for den Tilstand, vi levede under fra den 9. April. Vi savner endnu en klar Redegørelse for denne Udvikling fra de retslærdes Side. For Modstandsbevægelsen stod det dog ganske klart, at det var en Livsnødvendighed at bekæmpe den tyske Besættelsesmagt. Modstandsbevægelsen handlede ud fra den Opfattelse, at vi var i Krig med Tyskland. Denne Opfattelse ligger til Grund for Modstandsbevægelsens Politik og er ogsaa Grundlaget for de Allieredes Anerkendelse af os som allieret Nation. Selv om den 29. August betød meget i Verdens Øjne, særlig Flaadens Optræden den Dag, vil Modstandsbevægelsen dog aldrig kunne gaa med til, at først den Dag begyndte Krigen mellem Danmark og Tyskland. Hvis man vil følge Formalisternes Forsøg paa at gøre den 29. August til den skelsættende Begivenhed, maa man gøre sig klart, at hele Modstandsbevægelsen indtil denne Dag var en Oprørsbevægelse imod den lovlige danske Regering, og at samtlige Frihedskæmpere af alle Slags bør idømmes Straffe efter gældende dansk Lov. Den danske Regering gjorde sig i øvrigt ogsaa Anstrengelser for at bekæmpe Frihedsbevægelsen paa Grundlag af danske Love og ved Hjælp af dansk Politi. Man behøver blot at nævne Politiets energiske Nedkæmpelse af de første Faldskærmsfolk fra England, endvidere Kommunistloven, Fængslingen af Dr. la Cour o. s. v., Fængslingen af alle, der samarbejdede direkte med vore nuværende allierede imod tyske Interesser. Skal den 29. August være den skelsættende Dato, har ingen af disse Personer fortjent Oprejsning, og mangfoldige andre maa staa for Tur til en Afstraffelse. Man kan sige sig selv, at en saadan Fremfærd er utænkelig — den vilde maaske ikke faa Tilslutning fra andre end det ærede tidligere Medlem Hr. Oluf Pedersen.

Nej, hele Besættelsestiden maa opfattes som en Helhed, og derfor bør den 29. August ikke anvendes i større Udstrækning i Straffelovstillægget end hidtil. Det udelukker dog ikke, at man kan give Mulighed for at fremføre formildende Omstændigheder i visse Tilfælde paa Grundlag af Regeringens officielle Politik indtil denne Dato. Tilhængerne af den 29. August som skelsættende Dato har i deres Argumentation herfor rørt ved et ømt Punkt for Samarbejdspolitikkerne, naar de siger, at det Modsætningsforhold, som man etablerer mellem Re-